

גדולה של מאה-שערים. בדרך גילה לי ש- בעוד חודשים מספר יצא בנו, יעקב, לאר- צות-הברית, ללמוד אצל אחד הרבנים הגדו- לים. הוא היה גאה בבנו: יעקב הנו תלמיד מצטיין בישיבה ויש לו כל הסיכויים להיות לגאון בישראל.

אולם בית-הכנסת של הישיבה היה ריק מאדם; התלמידים למדו באולמות הסמוכים. אחדים מהם ניצבו ליד הכתלים, כשידיהם הצמודות-חיזורות מחפות על עיניהם, ומל- מלו תפילות-לחש. אחרים ישבו על ספסלי עץ ועיינו בספרים עביכרס, כשהם מתנוד- דים אנה ואנה. אחרים התוכחו על קטעי גמרא קשים, כשכל אחד מנסה לשכנע את חברו בהגיון, בתנועות ידים ובצעקות. הילדים ששיחקו בחצר נאספו מסביבו וצעקו: "מריקאנר! מריקאנר!" כל האנשים שפגשו בנו, עצרו את רבי יצחק ושאלו עלי. הם נהגו בי יפה. לכולם יש קרובים בארצות- הברית. רבים מהם שהו באמריקה, רבים אחרים מתכוננים לנסוע לשם. מאחר שהייתי חדש בארץ, הרשיתי לעצמי לשאול שאלה תמימה: "מה עושים כל האי- נשים הללו?"

"הם מתפללים ולומדים."

"מתי הם עובדים?"

"הם אינם עובדים."

"אם כן, כיצד הם חיים?"

"הארגונים הדתיים בארצות-הברית תומ- כים בהם."

סונה ליוה בסקויה

לא יכולתי לשהות שם זמן רב. נפרדתי מרבי יצחק בתודה ויצאתי לחפש את ה- המקוה, המשמש מקום מפגש כללי ליושבי מאה-שערים, ממש כשם ששימש מקום מפגש ליושבי רומא העתיקה.

בכניסה קניתי כרטיס אצל הבלן, שהיה מופתע במקצת, קיבלתי מגבת, חתיכת-סבון ומפתח של תאי-בגדים.

חדר-המרחץ של המיקוה היה מלא אדים. המקום היה חם ומלא בני אדם, בעלי גילים שונים וקנים שונים. המקואות — בתי-ה- מרחץ הדתיים — אינם נבדלים מבתי-המרחץ החילוניים: גם כאן שרים בני-אדם בתוך ה-

פגמיות-השכונה. אני מקוה רק שאם יקרא רבי יצחק, שהפך למורה הורך שלי, שורות אלה, לא ידון אותי לכף-חובה. סיפרתי לו שהגעתי העירה זה עתה ויש ברצוני לראות את מאה שערים. "האם אתה עתונאי?" שאל בלכסנו מבט לעבר המצלמה

ידך ללא ילדות. ילד בן חמש. כבר בגיל זה הוא יודע את התנין על בוריו. במ- אה שערים דומים הזקנים לילדים ואילו הי- לדים — לזקנים בגלל רצינותם ותלבשתם.

שלי. לא, הפעם לא הייתי עתונאי. נשלחתי על ידי אבי לברר אפשרויות של עסקי קירור בישראל. דבר זה הניח את דעתו של רבי יצחק: הוא האמין בצורך לקיים קשרי-מסחר בין ישראל וארצות-הברית.

רבי יצחק אהב לדבר אנגלית. הוא התגו- רר בניו-יורק במשך שנים מספר. סיפרו לו שבאתי מסן-פרנציסקו. הוא לא היה שם מימיו; אבל הוא שמע שקליפורניה דומה מאד לישראל.

הם אינם עובדים

הוא הולך אתי אל אחד מידידיו בישיבה

ישנם רק שני סוגים של בני-אדם היכו- לים לחזור לשכונת מאה-שערים בלי לעורר חשד: בני סוגם של התושבים, או תיירים. אני החלטתי להתחפש לתייר: השגתי כובע, החבתי בפי מקטרת, לבשתי מעיל ארוך ו- תליתי על כתפי מצלמה.

בפני עמד קושי אחד: איני שומע אידיש. על כן לא היתה לי ברירה, אלא לדבר אנ- גלית ועברית רצוצה. וכך ניצבתי ליד שער הברזל, בכניסה לשכונה, שעליו היה שלט.

לתשומת לב

אנו, גרי שכונת מאה-שערים פע"ק (פרבר עיר קדשנו) ירושלים, מצ- הירים כי אין אנו סובלים שבשכור נתנו תצאנה נשים, או בנות, לר- חוב או לחצר של רבים:

בתלבושת בלתי צנועה.

כגון: שמלות קצרות, או בתי ידיים קצרים, או בית צוואר פרוץ, או יחף, או בגדים וגרביים שעור בשר נראה מתוכם, או אשה נשואה פרוצת-ראש ח"ו (חס ושלום). נא לא לצער אותנו ולא להפריע את מנוחת-דעתנו.

התבוננתי ונכנסתי לשכונה.

הרחוב הראשי של השכונה היה גדוש תנויות שונות ומלא שאון ופעלתנות. רוכ- לים פרשו מחצלות על מרצפת האבן והציעו את סחורתם: נרגילות, כדי נחושת ומגשים נוצצים. כבסים היו תלויים על חבלים באמ- צע הרחוב, ונטפו מים על ראשי העוברים- ושבים; אבל איש לא שם לב לכך.

לא עברתי יותר מעשרים צעדים, בטרם עצר אותי גבר כבן 60, בעל זקן ופיאות שחורים-אפורים, ושאל אותי באנגלית רצו- צה אם אני מחפש משהו מסויים.

פתע נראתה לי כל ההרפתקה חסרת-טעם. היה עלי לשקר לאדם זקן ותמים זה; אבל לא היה לי מוצא: הייתי מוכרח לראות את

* לשכונה רק ארבעה שערים. השם אינו מתכוון לשערי כניסה אלא נובע מבראשית כ"ו 12 בו זרע יצחק, מצא מאה שערים (יבול מבורך פי 100).

צניעות תינוקות. תינוק הוא בכל מקום תינוק. המבוגרים יכולים להקפיד על כיסוי מקסימלי — תינוק זה יש לו מושגים משלו על צניעות, הנוגדים מושגי המבוגרים.

בפנים ובחוץ

מימין: הסימטה הראשית של השכונה. היא ממלאה תפקיד חיוני בחיי השכונה, משמשת כשוק, מרכז-חדשות וגם טיילת. מראה אינו שונה כמעט במאומה ממראה של גיטו פולני, מלפני המלחמה. לפעמים יוצאים התושבים החוצה, יוצרים ניגודים ציוריים בהופעתם הגלוית ה- קודרת, ברחובות ירושלים החדשה (משמאל).

